

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 k.
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 k.
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 k.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XIX. évfolyam 159. szám.

Nagy-Várad.

Szombat, 1913. július 12.

Bulgária békét kér.

Rövid siker után irtózatossá lett Bulgária és most mindenhonnan segítséget kér. Egyszerre megszelidült a nemrég még véres Bulgária és „a vérontás elkerülése céljából” az orosz kormányra bizza magát. Mennyivel okosabb lett volna, ha ezt az újabb háborút nem idézi fel Bulgária.

Mindenkinek őszinte és igaz részvétele kíséri Bulgáriának ezt a kétségbeejtő helyzet parancsolta lépését.

A törökök elleni háboruban elvesztette Bulgária legjobb fiainak tízezreit; most el fogja veszíteni felszabadított vérei százezreit, a kiket kénytelen lesz a szerb és görög kapzsiságnak átengedni; sőt elveszti ősi területének egy részét is, a melyre Románia teszi rá a kezét.

Szerencsétlen fordulat, a melyet Oroszország ravasz és gonosz intrikája idézett elő.

Ránk nézve annyiban bir jelentőséggel a fordulat, hogy most Románia is, Szerbia is bolgár lakosságú területhez jutván, mindkettőnek meglesz a maga nemzetiségi baja s a saját fejfájásától nem fog ráérni, hogy neki fájjon a mi fejünk. Nyerünk néhány évtizedet a magyar állam kiépítésére, a magyarság megerősítésére.

Vajjon fel tudjuk-e használni ezt az időt?

A balkáni eseményekről a következő tudósítások szólnak:

Segítsen a cár!

Szófia, jul. 11.

Danev mult szerdán Szasonovhoz táviratot intézett, amelyben közbenjárását kérte

az ellenségeskedés megszüntetése végett, miután meggyőződött arról, hogy azzal a tervével, hogy Szerbiával és Görögországgal katonailag addig végezni fog, amikor Románia a Dunán átmegy, kudarcot vallott. Diplomáciai körökből jelentik, hogy Ferdinánd király egyidejűleg táviratot küldött a cárnak és Danev a bolgár kormány igazolását ugyancsak táviratban elküldte a pétervári kabinethoz.

Danev ebben az igazolásban az események miatt a bolgár hadvezetést hibáztatja. Az a hír, hogy a bolgár kormány a kabinetekhez fordult volna európai intervencióért, nem felel meg a valóságnak. A bolgár kormány sorsát föltétlenül a pétervári kabinet és a cár kezébe tette le. A balkáni szövetség helyreállításának eszméje, amely valószínűen benne van az orosz programban, a többi balkáni állam lakosságának fölfogása miatt megvalósíthatatlannak látszik.

Visszavonulnak a bolgárok.

Berlin, jul. 11.

Aténből jelentik: Határozottan híre jár, hogy a bolgárok Szereszen kívül Kavallából és Dedeagacsból is távoztak. A görökök Kavallában eltávolították a bolgárok által lerakott aknákat.

Belgrád, jul. 11.

Tegnap az a hír érkezett ide, hogy minden pillanatban várják Küsztenidnek a szerbek részéről való elfoglalását.

Grác, jul. 11.

A Grazer Volksblatt-nak jelentik Belgrádból: A Bregalnica körül vívott csata kilenc napi harc után tegnap véget ért. A bolgárok teljes kimerülésük miatt kénytelenek voltak a Bregalnica partján elfoglalt hadállásukat elhagyni és déli irányban Demirkapu és Vardár felé visszavonulni.

Üszkükben ezer meg ezer sebesült fekszik az utcán ápolás és segítség nélkül. A szerbek a bolgároknak Vránja ellen intézett

támadását visszaverték. Knyazevác még a bolgárok kezében van.

Megsemmisült Ivanov hadserege.

Athén, jul. 11.

A Beleszi hegységben Pessen mellett vívott csatának igen nagy jelentősége van. A csata első napján a bolgárok makacs ellenállást fejtettek ki. A rendkívül merész teretviszonyok miatt a görökök csak három tábori üteget tudtak akcióba helyezni. Nyolcadikán elfoglalták a görökök a hegyszorosnak Strumica felé kivezető útját. A bolgárok hátrahagytak kilenc ágyut és nagyon sok hadiszert. A bolgárok ezernél több sebesültet vittek magukkal a Strumicán át. A Strumica mellett vívott csata következtében Ivanov hadserege teljesen megsemmisült.

A románok benyomulása Bulgáriába.

Bécs, jul. 11.

A bécsi román követség közölte a Neues Wiener Tagblatt egyik munkatársával a Bulgáriához intézett jegyzék szövegét.

A jegyzékben Románia kijelenti, hogy még jókor figyelmeztette a bolgár kormányt, hogy újabb balkáni bonyodalom esetében nem fog tétlen maradni. Mind a mellett a bolgár kormány hadüzenet nélkül megtámadta Szerbiát s így a népjogok figyelmen kívül hagyásával s a hadállapot notifikálása nélkül idézte elő az újabb ellenségeskedést. Ennélfogva a román kormány indítva érezte magát, hogy hadseregének parancsot adjon a Bulgáriába való bevonulásra.

A monarkia magatartása.

Bécs, jul. 11.

Ahhoz a hirhez, hogy Románia elrendelte hadseregének Bulgáriába

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

való bevonulását, a Reichspost megjegyzi, hogy Ausztria és Magyarország már régebben minden kétséget kizáró módon kijelentette, hogy abban az esetben, ha Bulgária és Románia között békés megegyezés nem jönne létre, a monarkának Románia oldalán van helye.

Fegyverszünet.

Bécs, július 11.

A Neues Wiener Journal ischli tudósítója állítólag a leghitelesebb forrásból arról értesül, hogy Szerbia és Bulgária között az ellenségeskedést tegnap megszüntették, minthogy a béketárgyalás megkezdésére megfelelő alapot találtak.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

Az első napi obstrukció után tegnap csendesebb mederben folytatta és fejezte be Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a július havi közgyűlést.

Vita azért volt bőven, különösen a vasuti üzletvezetőség ügyénél, továbbá annál a kérdésnél, hogy a napszámokat hetenként a város főpénztárnoka fizesse-e, vagy csak egy összegben adja ki a pénztár a heti összeget a mérnöki hivatal valamelyik tagjának s az eszközölje az egyénekenkénti kifizetéseket.

A gyűlésen Rimler Károly polgármester elnökölt, mivel Hlatky Endre főispán Budapestre utazott.

A bizottság tagjai csekély számmal voltak jelen.

Az előző napi jegyzőkönyv hitelesítése után a még hátralevő ügyek tárgyalására tértek át.

Gróf Serényi Béla volt földmivelségi miniszter bucsu-leiratát tudomásul vették.

Ep így tudomásul vették a kereskedelmi miniszter leiratát a nagyvárad-bélelyesi utnak állami kezelésbe vételéről.

A belügyminiszter leiratát a város és a légszeszgyár között felmerült vitás ügyben azzal vették tudomásul, hogy a tanács tegye meg a további intézkedéseket.

Pártolják Kolozsvár feliratát egy Kolozsvár-Apahida-Szászrégen-Tölgyesi szoros irányban létesítendő máv fővonal kiépítése iránt.

Hasonlóan pártolják a gyöngyösi Ker. Csarnok feliratát a hamis dalmát borok behozatalának eltiltása tárgyában.

Székesfehérvár feliratát a városi törvényjavaslatnak véleményadás céljából a városokhoz leendő leküldése iránt; valamint Pécs városának beszállásolási törvény módosítása tárgyában szintén pártolják.

A városi villamos telepnél szükséges befektetésekre a tanács által kért 630000 koronát vita nélkül megszavazták.

A községi polgári iskolákhoz 4-4 segédtanítói és 1-1 szolgálai állás szervezését kimondották.

Az iparos tanonciskola múlt évi zárszámadását és jövő tanévi költségvetését elfogadták.

A vasuti üzletvezetőség.

A tanács javasolta, hogy a máv. üzletvezetőség ideiglenes elhelyezésére 1914. május 1-től a Gerliczy-utca mellett levő Darvassy Lajos és társai 3 bérházát 2, esetleg több évre vegye bérbe a város évi 36000 koronáért. A város átalakíttatj és a bérlet megszűnte után visszaállítja eredeti állapotába. Az állam évi 20000 koronát megtérít a bérösszegeből. Az üzletvezetőség tisztviselői részére lakásokat biztosít, a lakbér ellenében, amire évenként circa 10,000 koronát ráfizet a város. A tanács felhatalmazást kér, hogy ilyen értelemben a szerződést megköthesse.

Weisz Lajos őszintén óhajtja az üzletvezetőséget, de semmi garanciát nem nyújt az állam, hogy megvalósítja és mikor az üzletvezetőséget. Beszélnek, hogy Nagyvárad nem is kap üzletvezetőséget. Szabad-e ily körülmények között újabb 36000 korona évi kiadásba belemenni? Ez 3 év alatt mintegy 90000 korona. Mig szerződésben az üzletvezetőség felállítása biztosítva nincs, nem szavazza meg a javaslatot. Indítványozza, hogy térjenek napirendre.

Pásztor Ede úgy van értesülve, hogy nem állítanak fel üzletvezetőségeket, hanem hadtestparancsnokságok székhelyén vasutigazgatóságokat létesítenek. Különbösen is hirdessenek pályázatot a lakásokra. Addig térjenek napirendre a kérdés felett.

Rimler Károly felolvassa a máv. igazgatóságának átiratát, amely szerint a minisztertanács üzletvezetőségeket állít fel s ezek közül egyet Nagyváradon. A máv. igazgatóságának kiküldöttjei és a város képviselői egyezményt kötöttek az üzletvezetőség felállítására. — A város vásárolt is telket s azt a belügyminiszter, a kereskedelmi miniszter meghallgatása után jóváhagyta. Veszély tehát nincs. A dolog teljesen rendben van s meglepetés nem érheti a várost. A mostani kiváló kereskedelmi miniszter távozásával kapcsolatban keletkeztek ezek a hírek. Hogy minél jobban biztosítsák az üzletvezetőséget, ezért akarják már 1914-ben az ideiglenes felállítást. Minden városban így létesítették az üzletvezetőségeket. Ha a város halogatja, akkor vádolhatnák a várost, hogy ő okozta, ha nem lenne később üzletvezetőség. Megtesznek mindent s a gyűlés után nyomban felmegy Budapestre, hogy a biztosítékokat megszerezze.

Weisz Lajos addig várna a bérlettel, míg a polgármester a garanciákat megszerzi. Most vegyék le a kérdést s a háztulajdonosokkal tárgyaljanak opció megadása végett.

Dr Medvigy Gábor szerint a város már obligót vállalt s így helyes, ha az ideiglenes elhelyezésen kapva-kap. Oda kell törekedni, hogy 1914-ben ha ideiglenesen is, elhelyeztessék az üzletvezetőséget Nagyváradon. Arra kér azonban felvilágosítást, hogy meddig tart az ideiglenes állapot. Mondják ki, hogy a város kötelezettsége 1914 augusztustól 2 évig álljon fenn a bérletre nézve az állammal szemben. Hogy a bérlet összegnek megfelel-e a megajánlott helyiség, ez

nincs igazolva, ezért a kérdést adják ki a pénzügyi bizottságnak. Elvben mondják ki, hogy az üzletvezetőség ideiglenes felállítását helyeslik, de az államtól biztosítékot szerezzenek, hogy ez a bérlet 2 évnél tovább nem tart.

Dr Hoványi Gyula fontosnak tartja a dolgot s örvendene, hogy az üzletvezetőség mielőbb létesülne, ez nagy érdeke Nagyváradnak. Nagyvárad minden tekintetben rászolgált, hogy üzletvezetőség székhelye legyen. A tulságos optimismus ép úgy káros, mint a tulságos pessimismus. Halogatással felkeltjük a versenyzők érdeklődését. Ilyen nagy kérdésnél néhány ezer korona, ha drágább is a felajánlott lakás, nem jöhet számításba. Most mindent könnyítsünk meg, hogy lássa a kormány, miszerint komolyan akarjuk az üzletvezetőséget. Fogadjuk el az előterjesztést s kérjük meg a polgármestert, hogy járjon közbe a kormánynál az ideiglenes állapot minél rövidebbre szabása érdekében. (Zaj, közbeszólások.)

Dr Adorján Emil nem tételezi fel, hogy az üzletvezetőséget nem állítanak fel Nagyváradon. De óvatosságnak kell lenni, mert ott a példa Kézdivásárhelyen, ahonét elvitték a törvényszéket. Rámutat, hogy a tanács a két évi 36000-36000 korona kiadást közköltő emelésből akarja fedezni. Ebbe nem lehet belemenni; azt határozottan visszautasítja. — A halasztás mellett van. Augusztus 1-ig lehet még rendkívüli ülésben is határozni a kérdésben. Csatlakozik Medvigy Gábor indítványához is. Kéri a polgármestert, hogy Budapestben eszközölje ki azt is, hogy az állam még ez évben hozzáfoghasson az építéshez.

Siket Traján felemlíti, hogy az üzletvezetőség kérdésével kapcsolatban felterjesztést intézett, hogy a vasutnál új postapalotára van szükség. A miniszter kijelölte erre a célra a volt Wöber szállodát s ez már törzskönyvezve is van. Az üzletvezetőség kérdése tehát komoly; aggodalomra így ok nincs. A bérlethez szól. Óvatosságnak kell lenni a halogatással. Városi érdek is a dolog, mert II. osztályu lakbér az üzletvezetőségek székhelyén van csak. A kért lakbért nem tartja magasnak. Ajánlja a tanács javaslatát elfogadásra.

Dr Friedländer Samu óva int, hogy azt, amihez Beöthy László jóindulatából jutottunk, el ne szalasszuk. A bért nem tartja soknak. A tanács javaslatát fogadja el.

Dr Medvigy Gábor indítványozza, hogy kössék ki a bérlőkkel, hogy a bérlet letelte után a bérlők a visszaállítás költségeire fogadják el a mérnöki hivatal által felvett 4200 koronát.

Rimler Károly igéri, hogy a felvetett aggályokat igyekezni fog ő tárgyalások útján eloszlatni.

A tanács javaslatát elfogadták.

Az Apolló épület üvegezési munkálataira és a központi fűtésre vonatkozó előterjesztést elfogadták.

Elfogadták a kéményseprési szabályrendeletet.

Szabad az alsó gyaloghíd.

A város tanácsának javaslatával szemben, Hann Lajos és dr Adorján Emil indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy az alsó gyaloghídon a vámszedést a folyó év

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszergyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készíttetnek. **Telefon 419.**

végén még akkor is beszűnteti, ha akkorra a 3-ik vashid nem lesz készen.

A vita folyamán a polgármester azt állította, hogy ujévre készen lesz a harmadik vashid, amire Hann Lajos fogadást ajánlott.

— Majd a gyűlésen kívül beszélünk erről a fogadásról — szólott a polgármester.

— Állom és tartom a fogadást — veté oda meggyőződéssel Hann Lajos.

Holdvilág-utca megnyitása.

Holdvilág-utca megnyitása már sok vitára adott okot a közgyűlésen.

A tanács javasolta, hogy a kérdés megoldása a mostani pénzválság folytán közköltő emeléssel vihető csak keresztül, ezért az indítvány felett térjenek napirendre. De ha mégis az utban levő ház megvételét és az utca kinyitását határozzák el, a szükséges összeget kölcsön útján fedezzék.

Weisz Lajos az utca kinyitását indítványozta s az indítványt dr. Medvigy Gábor, dr. Adorján Emil, dr. Várady Odön pártolták; míg a napirendre térés mellett Weiszlovics Gyula, dr. Weimann Jenő és Komlóssy József szólaltak fel.

Végül a többség az utca kinyitása mellett határozott.

A város kis katonái.

A honvéd hadapródiskolában megüresedett 3 alapítványi helyre, több főszoalás után, első helyen Lőrinczy László, Kazay Kálmán és Dánusz Ferenc, második helyen Glád Agost és Gombos József jelöltettek.

*

A 3 millió kölcsönből az ipartestületi hitelszövetkezet részére 50000 korona, az Agrár Takarékpénztár részére pedig 250000 korona betétet szavaztak meg.

Papolczy Ferenc városi főpénztárnoknak azon felelőszóval, hogy a napszámok heti napszámjainak kifizetését ne a főpénztárnok teljesítse, majdnem egy óráig tartó vita után kiadták a pénzügyi szakbizottságnak.

Barta Béla felfüggesztett rendőralkapitány azon kérelmét, hogy fizetésének felét kapja a fegyelmi vizsgálat tartamára, teljesítették.

Néhány apróbb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

ERTSEY BEADTA LEMONDÁSÁT.

Beöthy Pál leirata a megyéhez. — Ma ülésezik a központi választmány. — Julius 29-én választanak Berettyó-Ujfaluban.

*

A mily lassan haladt eddig a berettyóujfalui választás dolga, ép oly gyors tempóban követik egymást az események. Eddig minden dolognak az volt az akadálya, hogy Ertsey Péter még nem adta be lemondását. Ez az akadály most már megszűnt.

Mint értesülünk, Ertsey Péter bejelentette Beöthy Pál képviselőházi elnöknek, hogy lemond a berettyóujfalui mandátumáról. A lemondást Beöthy tudomásul vette és nyomban intézkedett a megüresedett hely betöltése iránt.

Az elnöki irodából tegnapelőtt megjött az értesítés Biharvármegyéhez, melyben tudatja Beöthy Pál, hogy lemondás folytán megüresedett a berettyóujfalui mandá-

tum. Az elnök utasította a központi választmányt, hogy a törvényes határidőben a választást rendelje el és tartsa meg.

Az elnöki leiratra a központi választmány elnöke nyomban szétküldte a meghívókat a választmányi ülésre. A választmány ülése ma délelőtt 10 órakor lesz a vármegyeháza kistermében. Ezen az ülésen fogják megállapítani a választás napját és választják meg a választási elnökséget és a tisztikart.

Értesülésünk szerint a választás napját július 29-ére fogják kitűzni. A választási elnök Örley György nagyvárad királyi közjegyző lesz, aki már eddig több választáson keresztül elnökölt. A választási tisztikar, valamint a rend fenntartásával megbízandó főszolgabírák megválasztása ma fog megtörténni.

Berettyóujfaluban már holnap aktivitásba lép a munkapárt. Délelőtt gyűlést tartanak és ezen nyilvánosan is kifogják hirdetni a múlt vasárnap tartott bizalmas értekezlet

határozatát, mely szerint Ertsey utódául Cziffra Kálmán nyugalmazott berettyóujfalui főszolgabíró jelölték.

A jelölő gyűlés után délelőtt 10 órakor érkezik Berettyóujfaluba Cziffra Kálmán főszolgabíró, aki nyomban meg fogja tartani programbeszédét.

A kerületben már minden községben tudnak a vasárnapi eseményről és nagyban készülnek a programbeszéd meghallgatására. A községek monstre küldöttségek által képviseltetik magukat az ujfalusi beszéden.

Délben bankett lesz. Az első beszéd után megkezdik körutját Cziffra a kerületben. A köruton több munkapárti képviselő is elfogja kíséreni.

A választás idejét elég rövid időre tűzi ki a választmány, amit azzal indokol, hogy a választó polgárság kevés időt fog így választás mozgalmait által elveszíteni. A függetlenségi párt kedden tart jelölő gyűlést, melyen mint már említettük, Leszky Gyulát fogják jelölni.

Árviz a vármegyében.

Tudósítónk jelentései.

Mezőtelegd felől elvonult a veszedelem. A Körözs és a Koppány a legszélesebb mederbe vonultak vissza. Az utak ma már felszabadultak a víz alól, úgy hogy a közlekedés újra megindult.

A vízzel borított Mezőtelegd lakossága rémes éjszakát élt át. Fenn virrasztott mindenki a községben. Az előjáróság tagjai állandóan készenlétben voltak. A vízmentes területen fáklákkal jelezték a víz határát. A községben összesen 32 házból költöztették ki az embereket.

A kár igen nagy, számszerűleg még nem lehet megállapítani. A kár különösen a fontos közlekedési utakon lévő hidakban nagy.

A magyarcsékei árviz.

Csütörtökön nagyon sokat szenvedett a vármegye nagy része az árviztől. A víz nem kímélte a magyarcsékei járást sem. Lankás községben a vicinális utról a hidakat letépte a víz és elsodorta. A mélyebb helyeken lévő községeket szintén ellepte a víz. A Kosgyánba igyekvő emberek kénytelenek voltak letérni a törpefalvai utra. Itt többek között egy kocsis oly mély vízbe került, hogy a kocsit felborította a víz. Egy másik szekérből a gazda ki fogta az egyik lovat és így akarta az utat megvizsgálni. Utközben a sebes ár a lovat lovasával elsodorta. A ló átuszott Törpefalvára, lovasának sikerült egy közeli fáig eluszni, ahol felmászott és kénytelen volt négy és fél órát időzni, a meddig az ár leapadt.

Veszélyben a dobrosdi vasut.

Csütörtökön Bihardobrosd és Szombatás állomások között közlekedő vonat igen nagy veszedelemben forgott. A hirtelen jött víz elöntötte az egész vaspályát s a töltést teljesen alámosta. A délután Bihardobrosdról elindult tehervonat vezetője gyanútlanul vezette a vonatot a vízzel borított vasuton. Pár percig haladhatott a vonat a veszedelmes helyen, amikor a súlyos teher alatt süllyedni kezdett a vasut. A vonatvezető elengőzt adott, de már nem lehetett semmit

sem tenni. A vonatot megállították és értesítették az esetről a legközelebbi állomás vezetőjét.

Este egy segély mozdony ment ki és a megakadt vonatot visszavontatta kiindulási helyére. Tegnap megtartották itt a vizsgálatot és megállapították, hogy a vasutitöltés 300 méternyre alá van mosva. E miatt a közlekedést be is szüntették.

A margitai árviz.

Ugyancsak csütörtökön délben a margitai járás nagyrészt is elborította az ár. A Bisztra és a Berettyó a nagy esőzések folytán megnövekedett apróbb patakocskák által oly bő vízzel teltek meg, hogy medrük nem bírta befogadni. Margita felső része teljesen víz alá került. Hegy-utcán több házban is behatolt a szennyes ár. A Sándor malomnál volt a víz a legnagyobb. A malom közelében lévő vámház a víz elborította. A vámos kénytelen volt kiköltözni a házból. Itt a forgalom megakadt.

Markovits Manó főszolgabíró a víz növekedésének hírére azonnal lóra ült és személyesen járta be a fenyegetett területeket. A veszedelmes utak közlekedését elzárta. Mindenüvé csendőroket állított, ezen kívül kirendelte a kövezőt. A vám előtt még az elzárás előtt a sebes ár elsodort egy szekeret, melyen a tulajdonos és annak kis fia ültek. Szerencsére úgy az embereket, mint a lovakat és a szekeret ki tudták menteni.

Vasvillával támadták meg a sárszegi bírót.

A margitai járásban a patakok is oly veszedelmes mérvben áradtak meg, hogy a legerélyesebb intézkedéseket kellett fogantatni. Így Sárszeg községben a Gyepes patak, melyben az utóbbi évekbe alig lehetett vizet látni csütörtökön kiöntött. Már 13 lakás volt víz alatt, mikor Papp Tivadar bíró elrendelte, hogy a lakosság vonuljon ki és a patak medrét a felső részen vágják át. A veszélyben lévő 13 házból nyomban kilakol-

Tavaszi és nyári a legszebbek Reinnál
amerikai cipők Telefon 10-74. Rákóczi-ut.

tatták az embereket. A víz egyre nőtt, elborítással fenyegette az egész falut. És ebben a kritikus órában a kétségbeesett emberek fellázadtak a bíró és az előjáróság többi tagjai ellen. Vasvillákkal, kapákkal felfegyverkezve támadtak a bíróra:

— Ha ide meri rendelni az embereket, agyonütjük. A bíró kénytelen volt menekülni a dühös emberek elől. A lázadók ugyanis azok voltak, akiknek nem forgott veszélyben a lakásuk és ha átvágták volna a medret, víz alá került volna a vetésük. A felfegyverezett emberek azért nem akarták engedni főként a meder átvágását, mert az egész áradásért az előjáróságot okolták. Az előjáróság ugyanis nem takarította ki a patak alsó medrét és e miatt öntött ki a víz.

— A veszélyben forgó előjáróság jelentést tett a poklosteleki körjegyzőnek, akitől segítséget kért. Gál Endre körjegyző azonnal jelentette a történetet Markovits Manó főszolgabírónak, ki a rend helyreállítása végett csendőroket küldött Sárszegre. Egyben megindult a vizsgálat az iránt is, hogy a lakosság vádja mennyiben felel meg a valóságnak.

**Ujiráz veszedelme.
3500 ember a gátakon.**

Tegnap a legkritikusabb helyzete kétségtelenül Komádi, Csökmő és Ujiráz községeknél, valamint a közbeeső tanyáknál volt. Csökmőre már esütörtök este jelentették, hogy a Körözs nő. Alig érkezett meg ez a jelentés, már megérkezett a járási főszolgabírók rendelete is, hogy legyen készenlétben a lakosság. Péntek reggel megérkezett Baranyi Tibor szolgabíró, Tabéri Ármán főmérnök és Urszinyi mérnök. A víz veszedelmesen emelkedett. Egyelőre még nem lehetett a kiöntéstől tartani, de már a gátak felső részétől alig volt a víz 30 centiméternyire. Délben kiadta a rendeletet Baranyi Tibor:

— Vonuljon ki a közérő. Az előjárósági tagok a parancs vétele után nyomban alármirozták a községet és a lakosság előre megállapított része kivonult a gátakra. A víz ereje óriási módon tette próbára a gátakat. Megkezdődött a gátak erősítése. Most már Tabéri kezdett parancsolni. A közeli községekben megindultak a szekerek deszkákkal gerendákkal megrakodva a veszélyben forgó helyek felé. Még nem mozdult meg a gát. Hatalmas erővel áll ellent az óriási víznek.

Délután 5 óra van. A napot fátyolszerű felhők homályosítják el, mitől vörös korongnak látszik az óriási tüzes test.

— Veszedelmet jelent a vörös nap. — Mondják az emberek.

Ujabb parancs hangzik:

— Földet, emberek!

Száz és száz ember hordja a földet és fát a gát erősítésére.

Reped a gát.

Fél hat. Egyszerre megmozdulni látszik a hatalmas gát.

— Reped a gát!
Futótüzként terjed a hír szájról szájra. Mintegy 300 méter hosszúságban lazul meg a föld.

— Ki kell rendelni minden embert a környékről! — hangzik a parancs.

— Ujiráz lakosságát figyelmeztetni kell a veszedelemre. Nagyon jól teszik, ha kiköltöznének az emberek!

Ujabb parancsok s már a következő percben végre is hajtják.

Mint egy óriási hangyaboly, mozdul meg a vidék. Mindenfelől emberek, gyermekek, asszonyok sietnek a gátra, hogy megerősítsék s a víz lefolyását elősegítsék. Háromezeröttszáz ember dolgozik a gáton.

Rettenetes munka az, amit kifejtenek. Minden percben nő a víz s ha enged a gát, víz alá kerül az egész környék. Különösen kritikus Ujiráz helyzete, mert legközelebb fekszik a Körözshöz. Mindenki tudatában van a következménynek, szinte kétségbeesett erőfeszítéssel mentik a gátat.

Este fél 9 óraker fátylak mellett dolgoznak az emberek. Ekkor jelenik meg az első víz a jobb parton. A meggyöngített gátrészen 5—6 helyen 30—40 centiméter nyílásokon ömlik a víz. Itt folyik a leglázasabb munka.

— Be kell tömni a lyukakat!
Száz és száz kéz tömi a gátat.

Ujiráz lakossága Daru-sziget felé menekül.

Minden pillanatban várják, hogy áttöri a víz a gátat. Az embereket Tabéry főmérnök és Baranyai szolgabíró buzdítják.

Csőkmő, éjjel 11 óra.

Tizenegy óraker telefonon jelenti tudósítónk, hogy a víz 5 centiméterrel apadt. A veszély azonban még mindég nagy.

Ragyogó kávéházak egyenként sötétednek el.

A rendőrség figyelemre méltó álláspontja.

A nagy világvárosi allűr megártott Nagyvárának. Nagyon fényesek voltak az éjszakai, rengeteg tükörrablak és zene próbálta teljessé nevelni az éjszakai életet. A sok neuraszténiás, rongy idegzetű ember hozzászokott hamar, hogy egyik kávéházból a másikba kódorogjon. Egyszerre óriásit lendült a kávéházi ipar és egymásután kreálta emeletes, ragyogó palotáit.

Csak a napokban adtunk hirt egyik intim kis fészkek szomorú kimulásától. A dus berendezésű Színház-kávéház bizony jobb sorsot érdemelt volna, kis irodalmi bohém fészekké nőhetett volna, — de hiába... A kegyetlen sors, a pénzkrisis... hiszen tetszik tudni a többit.

A Nagypiac-téren a Lloyd-kávéház redőnyei hullottak le bizonytalan időre. Sike és kihalt, most az impozáns Kereskedelmi Csarnok földszintje, szürkék a nagy, világos ablakok üvegei, nem berreg a mozi sem.

Legujabban a Teleky-utcán aludt ki egy kávéházban a villany. Az Abbázia-kávéház napok óta leeresztett redőnyökkel nézi a

világ folyását, csendben hallgatja az élet, az aranyak csengését.

Ő már halott, egyelőre kikapcsolták a kis játékból s pihenőbe tették. Eddigi bérletje: Eisele Antal többször kérte a rendőrségtől, hogy minősítsék a kávéházat elsőrendűvé. Ennek az lett volna az előnye, hogy a kávéház reggelig nyitva maradhatott volna. Mint másodrendű csak éjjel után 2 óráig állhat nyitva.

Az iparhatóság szemlét tartott és arra a tapasztalatra jutott, hogy annak a közönségnek, amely ezt a kávéházat látogatja, nem szabad megengedni, hogy 2 óra után is költsék kisdéd keresetüket. És a kávéház nem lett elsőrendű.

Ez a körülmény s a pénzkrisis megtámadta a kávéház existenciáját és Eisele eljettette a bérletet. Kivette a Magyar Koronát a Kolozsvári-utcán. Most pedig nem akadt bérlő eddig és így az Abbázia szezon nélkül maradt. Ki tudja, mikor virrad fel neki újra.

AKörözsből kimentett gépirólány halála.

*

Smiedt Leopoldina 17 éves bécsi születésű leány a múlt hónapban Nagyváradra érkezett és a Hazám című kávéházban felirónői állást vállalt. Mivel fiatal kora miatt az éjjeli kávéházban nem maradhatott, a Krisztina-ntca 1. sz. a. valami Rosenczweig családnál talált menedéket. A leány kétségbeejtő helyzetében nem tudott magán segíteni, mindenfelé ajánlkozó leveleket írt, amelyben megírja, hogy kereskedelmi iskolát végzett, gépirást és a gyorsírást alaposan bírja. Magyarul azonban nagyon keveset tud. Kéri levelében, hogy bármily csekély fizetéssel adjanak neki foglalkozást.

A hol bemutatkozott, nem fogadták el, mert majdnem lerongyolódva jelentkezett. A leány f. hó 5-én szombaton este 7—8 óra között a Körözsbé vetette magát, öngyilkossági szándékból. Nolik Dezső és ennek neje a Körözsbé nyíló ablaknál ültek s észrevették, hogy egy nő a Körözsbé vizében vergődik. Nolik Dezső nem habozott sokáig kiugrott és egyenesen utána vetette magát a leánynak.

Mikor neje látta, hogy küzdelmébe kerül férjének a gyermekleány megmentése, ő maga is utána ugrott, s így ketten kimentették a kis Leopoldinát. Bevitték a lakásukra, ápolták míg másnap (vasárnap) délután a leány magához tért, s megköszönte hozzávaló jószágukat. Megígérte, hogy mielőtt Nagyváradról Debrecenbe utazna, eljön hozzájuk bucsuzni.

A szegény leányt egy német ajku őrmesternek a neje beajánlotta Debrecenben lakó barátnőjének, hogy támogassa őt, a szegény árva gépirónőt. De Debrecenből válasz nem érkezett. Leopoldine az élete megmentőjéhez tért hétfőn este azzal, hogy ő éhes és lakásért nem tud fizetni, adnának neki egy kis helyet és segítenék őt addig, míg kenyérhez jut. Nolik Dezső, mint becsületes kárpitos segéd, aki 3 menhelyi gyermeket nevel hazánál, Leopoldinának is helyet szorított szükes lakásában.

Tegnap reggel 6 óra tájban Nolik ki-

HERBST

**Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruhaza :**

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.

Guttman-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolható:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
18—14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltetnek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

ment a Körözsparttra megnézni a víz állását, azonban 380 koronával telt pénzes tárcáját nem vette magához, hanem az asztalon hagyta. Leopoldine életmentőjének és jótévedőjének eme könnyelműségét hihasználta, kivette a pénzt a tárcából és utána ment Noliknak a Körözs partjára és bámult a többi parton álló nézőkkel.

Mikor Nolik az asztalon meglátta pénzes tárcáját magához vette, nagy ámulatára szörnyen meglapult a tárcá, míg ő a Körözs medrét vizsgálta.

Nolik felült biciklijére s reggel 6 órakor az ügyeletes Kemény kapitánynál feljelentette Smiedt Leopoldinát, a gyorsíró- és gépíró kisasszonyt, hogy keservesen össze kuporgatott pénzesekéjét ellopta.

Kelemen András detektívnek sikerült a bujdosó Smiedt Leopoldinát a v. velencei ev. ref. temetőben elcsipni. Nyomban kihallgatta a leányt, aki előadta, hogy még a d. e. folyamán 30) és egynehány korona értékű különböző ruhaneműt, blúzokat, zöld lakk cipőt, napernyőt, sárga cipőt, szóval mindenféle toilettet összevásárolt s azokat a Kolozsvári-u. 99 sz. háznál, új lakásán halmozta egybe.

A leány töredelmesen bevallotta és felsorolta mindazon üzleteket, ahol vásárolt, minek folytán Nolik Dezsőné megkísérli az árak visszavásároltatását. A leányt letartóztatták.

..HIREK..

Tájékoztató.

Julius 13. Katolikus Népszövetség nyári mulatsága a Püspök fürdőben.

* A villamos utcai vezetékek.

Az utcai villamoslámpák vezetékén a falakban, vagy a lámpaoszlopokban elrendezett szerkezet egy kis vasajtóval van elzárva, hogy avatatlan kezek a könnyen veszélyes szerkezethez ne nyulhassanak. Az utóbbi időben azonban azt látjuk, hogy több helyen ezen kis vasajtók el vannak romolva s nyitva vannak. Ebből könnyen veszedelmek kerülhetnek, mert a kíváncsi gyermekek be nyulnak a vezeték szerkezetéhez, anélkül, hogy tudnák, minő veszedelmet okoznak maguknak. Felhívjuk erre a villamostelep igazgatójának a figyelmét.

*** Nyomdatulajdonosok gyűlése Nagyváradon.** Holnap, vasárnap, e hó 13-án tartják meg a nagyváradi kerület kötelekébe tartozó nyomdatulajdonosok gyűlésüket Nagyváradon, az egységes nyomtatvány árszabás és hírlapkiadóhivatalok egysége dolgában. A központ képviselőjében a gyűlésen Mayer Rezső, a Nyomdatulajdonosok Orsz. Szövetségének társelnöke, Hoffmann Sándor debreceni és Klein Sámuel miskolci nyomdatulajdonosok lesznek jelen a fontos értekezleten. A vendégek nagy része ma, szombaton este érkezik és a Rimanóczy-szállóba szállanak. Este a Pannónia éttermében ismerkedési est lesz, a gyűlést pedig vasárnap délelőtt 10 órakor tartják meg a városháza termében, amelyet Rimler Károly polgármester készséggel bocsátott a szövetség rendelkezésére.

*** Kedvezményes fürdőjegyek a Népszövetség mulatságán.** Vasárnap, úgy látszik, mégis megtartható lesz a Kath. Népszövetség nyári mulatsága a Püspökfürdőben. Az idő kedvezőbbre fordult s a közönség érdeklődése is csak fokozódott. Ennek megfelelőleg a program is kibővült. A

rendezés érintkezésbe lépett Dancs János fürdőbérlettel és tőle jelentékeny kedvezményeket eszközölt ki a fürdő használatára nézve. És pedig: a tükörfürdő jegyeknél 20 fillér, az uszodánál 10 fillér engedményt tett a fürdőbérlet a Népszövetség részére. Kedvezményes jegyek a mulatság napján a Népszövetség pénztárainál kaphatók. Vasárnap d. u. 2 órakor indul az első különvonat, ezzel már ki lehet utazni a fürdőbe. — Meg kell azonban jegyeznünk, hogy ha ez az áprilisi szeszélyes időjárás megint rosszra fordul, akkor a mulatság újra elhalasztatik. A Tiszántul holnapi száma fogja a rendezőség végleges döntését közölni.

*** A katolikus társadalmi intézmények** címtárának folytatása 5—7. sz. egyesített füzetben mint a Katolikus Közlöny 1913. évi 5—7. száma megjelent. Ez a füzet magában foglalja a munkácsi, nyitrai és a pécsi egyházmegyék területén levő intézmények csoportosítását az esperesek sorrendjében közösenként felsorolva. Az Országos Katolikus Szövetségnek a teljes címtár összeállítására irányuló munkája ezzel ismét nagy lépéssel haladt előre úgy, hogy a következő füzetrel az esztergomi érseki tartomány címtára befejeződik.

* Elégtétel egy tisztviselőnek.

Lapunknak a f. hó 8-án megjelent számában . . . cím alatt közzétett cikkekre vonatkozóan kijelentjük, hogy az más helyről nyert sajnálatos téves információ folytán, a való tényeknek nem megfelelően került a nyilvánosság elé, amit a közlemény folytán lefolytatott hivatalos eljárás eredménye is igazolt. A hivatalos eljárás a tényállás tisztázása folytán az illető tisztviselőt minden gáncs vagy kifogás alól felmentette s ezzel neki teljes elégtételt szolgáltatott, a mit a magunk részéről kész örömmel konstatálunk. A téves információ révén ilyen kellemetlen helyzetbe került tisztviselő egyike a legképzettebb, legszorgalmasabb és legszebb jövő előtt álló hivatalnokoknak s a valóságnak hivatalosan történt megállapítását s ennek során a hivatalos elégtételt az érdekelt körökben mindenütt teljes megaláztatással fogadták.

*** A zöld kalapos tolvajnö.** A budapesti főkapitányságnál feljelentés tételével 2500 kor. értékű 1 pár briliáns függő ellopása iránt. A gyanúsított 9-én utazott el Eperjesről Nagyváradra, hogy Biharszáldobágy és Biharkeresztesre utazzék tovább. A gyanúsított neve Hegedüs Sándorné szül. Steiner Etel, 23 éves, feltűnően csunya, fekete, hosszú arcú sovány nő, aki zöld szalmakalapot, narancssárga szallaggal és virág disszel viselt. Valószínű, hogy Nagyváradon akarja értékesíteni a lopott fülbevalót, mert megállapítást nyert, hogy fivérét Steiner Józsefet b.-száldobágyi lakost exprex levélben Nagyváradra rendelte. A nagyváradi rendőrség lázasan keresi őnagyságát és b. fivérét.

*** Hogy hívják Diósi Nusit?** Hát Nusinak. Hogyan is hívják másképp? Az aranyos Nusinak.

Igen, a művészet csarnokaiban. Tegnap azonban megtudtuk, hogy hívják — a járásbíró előtt.

A városi járásbíró 61. számú szobájában Kovács járásbíró hívta fel az ügyeket. Sablonos, unalmas munka; Kovács járásbíró azonban mesés gyorsasággal intézi, mint a hogy általában, a mikor elkezd dolgozni korán reggel, délig csak úgy ég a keze alatt a munka. A felhívás is egy-kettőre megy.

Felszólítja a felperest, azután az alperest, jön a makacsági ítélet, érdemleges tárgyalások beosztása. Bérczi Endre jegyző jegyzi a költségeket, olyan gyorsan megy minden, hogy gyorsabban nem is lehet.

Ki figyelne itt valami nagyon a nevekre? Száraz, hivatalos funkció az egész.

Jön ismét egy per. Felperest hívják: dr Dénes Sándor!

— Jelen; hangzik a stereotip válasz.

Következik az alperes:

— Okenfusz Anna, másképp Diósi Nusit, aradi lakos!

Senki sem válaszolt, de egyszerre elmosolyodik minden arc. Az ügyvédek elfelejtenek bélyeget ragaszni, az alperesek elfelejtenek keseregni, Bérczi Endre pedig, a jegyzői kar legdaliásabb tagja, elfelejti a felperesi perköltségeket feljegyezni, a felperes elfelejt e miatt panaszkodni — mindenki azon mosolyog hogy is hívhatnak valakit Okenfusznak! És éppen Diósi Nusit!

Diósi Nusit, előbb Okenfusz Anna. Micsoda próza. Hát lehet-e elképzelni, hogy Nusinak valamikor a Társjárásban így kiabált volna a lelkesen tapsoló földszinti állóhely:

— Okenfusz! Okenfusz!

Régi diadalmas színházi esték emléke suhant át a komoly tárgyaló termen, de csak egy pillanatra. A színházban a riadó így szólt:

— Diósi! Diósi Nusit!

Itt — itt egy perc múlva visszatért a komolyság. Nem Diósi hivaták a lámpák elé, hanem Okenfusz Annát, aki 237 korona és járulékaival adós maradt valakinek. Egy pillanatra vártak, hátha belibben a lámpák — akarom mondani a bírói asztal elé s mivel Diósi Nusit makacs volt és [nem jött el, elmarasztaltatott Okenfusz Anna 237 korona és járulékaival végrehajtás terhe mellett leendő megfizetésében. Szegény Okenfusz Annának nagy pénz volna, de talán megkönnyörl rajta és kifizeti helyette Diósi Nusit. Kivált ha muszáj.

*** Hölgyek kényelmére** bevázta a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a Mille Juliette fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. **Allandó nagy raktár fűzővédőkben.** Telefonszám 827.

x Szandál 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., Vászón cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrrel, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipők 3 koronától kezdve Feketénél Szent János-utcán, Kispipa mellett.

x **Szenzáción a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban egy országos hírnevű női zenekar hangversenyez a legújabb ének és zeneszámokkal naponta változatos műsorral. **Biró Irénke** és **Báthory Adél** karmesternők vezetése alatt, a társulat tagjai elsőrangú erőkből van összeállítva u. m. **Biró Irénke** csellóművész, **Kovács Józsa** priménkesnő, **Báthory Adél** zongoraművész, **Földes Lili** kitűnő harmonista, **Füredi** nővérek dob és hegedű művésznők és **Várady Franciska** nagybőgősnő, a társulat magán-számokkal is szórakoztatja a n. é. közönséget, a hangverseny kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves párfogást kérnek **Biró Irénke** és **Báthory Adél** karmesternők.

x **A Betfiai barlang titka** már fel van fedezve, de az is nyílt titok, hogy játékot, ajándéktárgyat és egyéb bazárcikkét a legjobban a **Párisi bazárban** a Sas alatt lehet vásárolni.

*** CSODASZÉP, friss, idej termésű csemegeszőlő! Őszibarack, cukordinnye, ausztriai idej alma, friss paradicsom stb. Kitűnő hegyi borok, kőbányai szalon és malata-sörök. MERTZ NÁNDOR csemegé üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.**

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Váradi Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabbtól a legrészesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, tüvegázas, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **Különlegességi** cukorka- és csemege-üzlet csak egy van városunkban, a **cukorka bonbonniere** a Bémer-téri korzón, hol sem kávé, sem fűszer szag nem járja át a cukorka és csemege különlegességek izét. Ezért mindenkinek saját érdeke egészségi szempontból is, hogy szükségleteit ott szerezze be. Finom kiszolgálás és olcsó ár. Tisztelettel **Benedek Testvérek** tulajdonosok.

x **Klein Vilmos és Társa** üzlete ismét megnyitott Rákóczi-ut 18. Meglepő olcsó és szolid árban szerezhető be finom férfingek a 2-., lábravalók 1-., gyermek-kötények —50, gyermek harisnyák —24, 12 drb finom batiszt zsebkendő 3-., férfi és gyermek sapkák már —36 fillértől, női kesztyűk —18 fillértől, vászoncipők —60 ftól. Mindezen kívül kaphatók férfi és női harisnyák, női clott lüster és vászon kötények, férfi és női esőernyők, clott és sifon szoknyák, bőr és acél áruk és sétatokok nagyválasztékban. Nagyobb mennyiségű legújabb öngyűjtőt —50 fillérijével árusítjuk ki.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagó-kapu mellett

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokot látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradi, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Ismét megérkeztek** elegáns modellkalapok **UJHELYI RÓZA** Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátolok is kaphatók. Telefon 130 sz.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a **most megnyitott Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre**. Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Érdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László** és **Tsa** urit, női- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka **Sal Ferenc-utca 17.** Telefon 832 sz.

* **A kocsitartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira **Báthory-u. 9. sz. Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelennek.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett **javitással együtt Hatvány és Szentmiklósy** szűcsök, **Nagy Sándor-u. 1.**

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyógyesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyben készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a **Schlauch-téri kiosk** mindennap **jeges-kávét és fagyaltot**, kisadag fagyalt **24**, nagyadag fagyalt **30** és jegeskávét **30** fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. **MAGYARI BÉLA** birneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget **ünnepe és vasárnap.**

* **Kossuth-utca 12. sz. ház emeletén** háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a **Polgári Takarékpénztárnál.**

x **Okleveles tanítónő** — mérsékelt díj mellett — órákat ad **iskolai tantárgyakból**, valamint **zongora és hegedűből**, akár saját lakásán, vagy pedig házhoz járva. Kivánatra tanít **rajzot és olajfestést is.** **Lakatos-utca 11. sz. a.**

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

* **Kossuth-utca 6. sz. ház emeletén** a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás melletk helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni, a **Polgári Takarékpénztárnál.**

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók **Kossuth-utca 3. szám alatti** irodánkban. **Hungária cipőgyár r.t.**

x **Utások**, Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk **Serác Aurél** sörcsarnokát (Váravelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt **Dréher-sör** és **dupla maláta sör**, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** itteni fiókja június hó 1-én **Körház-utca 6. sz. alatt** modernül berendezett, ujjonnan épülő **GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT** nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobilita körökben általános meglepedést kelt, annál is inkább, mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdo osok között régen érzett közűk-séget pótol.

Valódi **Chassala szandálok**, amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD

árúháza

cégnel kaphatók.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus

Lakását **Bémer-térre (EMKE kávéház emeletére)** helyezte át.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA

(DIÓSY MISKA)

CIMFESTŐ, ZOMÁNC Tábla Készítő

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

Kossuth-utca 2 sz. házban a volt **Tóth Zsigmond** féle **üzlet-helyiség** azonnal kiadó. Értekezhetni a **Polg. Tak.-pénztárnál**

OCCASSIO ELADÁS

a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv

kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. ■ Telefon 783.

Olcsó gyógykurák itthon.

Astma, köszvény, vesebajok gyógyítása **fénysugaras** fürdővel, Légzési bajok, tüdő, gége-hurut ellen. **Belégzési s sürített levegőjű** (pneumatikus) kamrák

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a **gyógykurák.**

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésebb kivitelben.

Tervek- és költségvetésekkel díjtalanul szolgálok.

SZÍNHÁZ

Apróságok. El se hiszi az ember első hallásra, T. i. arról van szó, hogy **Ponghó László**, akinek az auspiciumok szerint **Wagneri** énekesnek kellene lennie, szeptemberben végleg bucsút mond **Thália** templomának. Megutálta a festett világot és lelép a színpadról.

Eddig még nem rendkívüli a dolog. De Pongó elhatározta, hogy Nagyváradon lapot fog indítani. Hát ez egy kicsit hihetetlenül hangzik. Igazán kíváncsiak vagyunk, hogy ki vagy mi inspirálta őt erre a lépésre.

Mint halljuk, erre külön összeget szándékszik édes atyjától kérni, aki dús gazdag gyömrői földbirtokos.

Az a hír is most terjedt el szünet alatt, hogy Medgyaszai Jenő Aradon elvált a feleségétől. Jó De most meg Medgyaszai huga kétségbeesett levelet írt Lantos Ferencnek, hogy írja meg a Medgyaszai címét, mert nem találják már egy hete sehol.

És roppant fontos családi ügyben akarnak vele tárgyalni. Most aztán a váradi Bohémiában nagyban keresik Medgyaszai címét. Aki tudja, jelentkezze.

FODOR L. LAJOS

VIZSG. FOGTECHNIKUS

(Nagyvárad, Rákóczi-ut 9. sz. Barcs-ház. Telefon 865.)

Végzi a FOGÁSZAT körébe eső összes műveleteket a MODERN FOGÁSZAT és FOGTECHNIKA LEGUJABB VIVMÁNYAI szerint, LEGMESSZEBB MENŐ KEZESSÉG MELLETT. IDEGŐLÉS, FOGTÖMÉS, FOGHUZÁS TELJESEN FÁJDALOM NÉLKÜL.

VILLAMOS MEGÁLLÓ.

Telefon 865. Telefon 865.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

Szabdlábra helyezett izgatók

Nemrég ismertettük a szatmári ügyészség vádiratát, amelyet a görög katolikus magyar püspökség ellen lázító román papnak, Marosán György kismajtényi lelkésznek és nyole társának bűnyűjében nyújtott be magánosok és hatóság elleni erőszak büntette miatt.

Mikor a kir. ügyészség benyújtotta vádiratát, Marosának védője, dr. Dobossy Endre, kérvényt adott be Morvay Károly vizsgálóbíróhoz, amelyben előadja, hogy a vizsgálat befejeztetvén, a tényállásból kiderül, hogy a vádlottakra nem vár olyan nagy büntetés, hogy e miatt szökésüktől lehetne tartani és ezért arra kéri a vizsgálóbíró, hogy védenecit helyezze szabdlábra.

Morvay vizsgálóbíró eleget tett a védő kérésének és tegnap délelőtt szabdlábra helyezte Marosánt és nyole társát, akik hónapok óta ülnek a szatmári törvényszék fogházában.

A gyermekrabló anyja.

Részletesen foglalkoztunk annak idején Raduj Imréné ügyével, aki a nagyváradi gyermekmenhelyről ellopott egy kis gyermeket. Raduj Imrénének a múlt télen meghalt a kis leánya és a gyermek hiányát annyira érezte, hogy szeretett volna helyette

egy másik ugyanolyan koru gyermeket. Ekkor olvasta, hogy egy kis leányt talált a rendőr az utcán, aki nem tudta megmondani, hol laknak a szülei, s így addig, míg jelentkeznek érte, bevitték a gyermeket a menhelyre. A kis leányt Salánki Juliskának hívták.

Másnap azután Raduj Imréné elment a gyermekmenhelyre, s a kis gyermek anyjának adta ki magát. El is vitte a gyermeket.

Amikor azután a gyermek igazi anyja jelentkezett, kiderült, hogy Raduj Imréné vitte el a gyermeket, akit a szülők vissza is kaptak az asszonytól.

Raduj Imréné ellen pedig megindult az eljárás gyermekrablás miatt. A nagyváradi királyi törvényszék büntető bírósága az asszonyt el is ítélte 5 havi börtönre.

Felbevezés folytán a nagyváradi kir. táblához került az ügy, amelynek szüneti büntető tanácsa tegnap tárgyalta Raduj Imréné bűnyűjét.

Dr. Fekete Ferenc ügyvéd, az asszony védője a táblai tárgyaláson indítványozta Raduj Imréné elmebeli állapotának a megvizsgálását.

A kir. tábla helyt adott a védői indítványnak, a törvényszék ítéletét feloldotta és elrendelte az asszony elmebeli állapotának a megvizsgálását. Addig a tárgyalást elnapolta.

KÖZÖNSÉG KÖRE.

Postaügyben szakértőktől részrehajlás nélküli hozzászólás kéretik.

Mig a villanyfényben úszó városok lakói kései felkelés után reggelinél ülve hallják a pénzkifizető postaalkalmazott kopogtatását, vagy ebéd után hosszúra nyújtott pihenés alatt 4 fillér ellenében minden nehézség nélkül veszik át a pénzkihordó postástól a ropogós bankókat: nem is gondolnak arra, hogy az elhagyatott falvakban — hová nemcsak villanyfény nem hat, hanem a nap és hold melegségéből és világosságából is kevés jut — mily nehezen, mennyi kellemetlenséggel jutnak pénzükhöz a címzettek a szörszálhasogató, kellemetlenségekben utazó némely postaalkalmazottak személyeskedése miatt.

Az állítólagos ok mindig ez a nagy hatalom: Ez szabály. Hogy aztán mi a szabály, a következtelen eljárás miatt igazán nehéz tudni.

Régi gyakorlati eljárás, hogy városban pénzkihordó postás jár és az fizeti ki a pénzt a háznál. Feluhelyen a címzett vevényt és pénztalványt kap, mindkettőt aláírja, s ha jól esik elmegy a postára a pénzért, ha nem esik jól, elküld mást az összegért — akár a családból, akár a cselédségből. A pénz az aláírt utalvány átadójának kifizetetik. Hogy szabályszerű volt-e így, vagy nem a szakértők tudják, de így volt.

E gyakorlattal szemben a következő kellemetlen esetek fordultak elő egy sötét faluban, melynek lakói között nem sötét gondolkodású modern — de nem modernista — emberek is vannak:

I. Egy ember nagyobb összeget kapott. Szabályszerűen aláírta a pénztalványt, de elfoglaltsága miatt vejét küldte a postára a pénz felvétele végett, ki a faluban közismert egyén. Első alkalommal nem volt pénz s a postaalkalmazott másnapra ígérte a pénz kiadását. Másnap volt pénz, de azzal állt elő a postaalkalmazott, hogy csak a címzett vehet fel 40 koronán felüli összeget; jelen esetben a pénzt csak meghatalmazásra, vagy községi előjáróság igazolására

adja ki. Ketten vagy hárman — községi előjárósági tag is — elmentek a vövel a postára, ez sem volt elég, a pénz csak a címzettnek fizettetett ki.

II. Egy urnak szintén pénze érkezett. Ez is aláírta sajátkezűleg a vevényt és pénztalványt s az összegért elküldte egyik felöltő, közel egy éve házában levő, mindenkitől jól ismert testvérét s az eredmény az volt, hogy a postaalkalmazott a címzettet őhajította, mert 40 koronán felüli összeget — mondá — csak a címzett vehet fel, családtagnak csak meghatalmazással adatik ki.

Természetes, a címzett nagyobb ur, sem hogy postára járjon; van háznépe, cselédsége, küldhet azokból maga helyett mást is. Hogy aztán az helyes, természetes-e, hogy a címzett pénze hetekig a postán heverjen, holott a címzettnek szükséges, azt a szakértők tudják.

III. Egy másik urnak ugyanezen 40 koronán felüli összeg jött. Ugy jart mint az az előző címzett.

IV. Egy harmadik ur címére szintén pénz érkezett és ki is fizette a posta hivatal, pedig 40 koronán felül volt, pedig postára sem fáradt, pedig meghatalmazást sem állított ki senkinek.

Allítólag a postaalkalmazott férjével házhoz küldte a pénzt.

V. Egy urnó 40 koronán felüli utánvételes küldeményét kikapta, pedig nem ment érte személyesen.

VI. Egy negyedik ur minden nehézség nélkül jutott 40 koronát meghaladó pénzéhez.

Különben eddig más is kikapott a postahivataltól a sötét faluban és bármily nagy összeget anélkül, hogy maga ment volna a postára, a nélkül, hogy valakinek írásbeli felhatalmazást adott volna.

Tehát, ha hivatkozik is a postamester szabályra, vagy je' en esetekben jár el szabály szerint és máskor szabálytalanul adta ki a pénzeket, vagy máskor volt szabályszerű és most szabálytalan az eljárása.

Mivel nem a közönség van a postáért, hanem a posta a közönségért, az ilyen hatalom-éreztető, kötekedni szerető tudatlan tanácsadóra hallgató alkalmazottak baszkodásának véget kell vetni tartassanak be — nem egyszer így, másszor úgy, — a személyes ügyek a hivatalosaktól elválasztassanak, hogy a társadalmi békétlenségnek eleje vétessek, mert az bizony mégis csak abszurdum, hogy az embernek saját jogos pénzéhez jutni csak tanuk jelenlétében lehessen a XX. század fejlett postaviszonyai között egy sötét faluban.

SPORT

A holnapi döntő mérkőzés. A kerületi bajnoki küzdelem csattanója lesz a holnapi döntő mérkőzés, mely az Ungvári AC és a NAC csapatai között fog lefolyni a kerület bajnokságáért. Az ungváriak nagy ambícióval veszik fel a küzdelmet és van is reményük a sikerre, mert hiszen alosztályukban szép eredménnyel nyerték el az elsőséget és tudásuk mellett nemes igyekezetüket is a harcba veszik. Az ungvári csapat szépen fejlett, igen fair játékaról ismeretes s így a holnapi bemutatkozásuk a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot. A mérkőzés előtt, mely vasárnap d. u. fél 6 órakor lesz, a NAC ifj. csapata fog mérkőzni az Egyetértés és a NSC csapatával.

TÁVIRATOK

Minisztertanács.

Budapest, július 11.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután minisztertanács volt gróf Tisza István elnöklésével. Folyó ügyeket intéztek el.

Gróf Károlyi Mihály afférja.

Budapest, július 11.

A Pesti Tükör mai száma egy hosszabb cikkben szenzációs afférról számol be, amely gróf Károlyi Mihály és dr Gerő Ernő, a gyomai függetl. párt képviselőjelöltje között folyt le. Gerő egy sértőhangú táviratot küldött Károlyi egy állítólagos táviratára, melyben az volt hogy a gróf, Gerő jelöltségét nem támogatja, a mire azután a gróf provokáltatta a bukott képviselőjelöltet.

Az affér békésen intéződött el. Károlyi megbízottai kijelentették, hogy a gróf a kérdéses táviratot nem küldte Gerőnek, mire Gerő megbízottai felük nevében sajnálatukat fejezték ki a történetekért.

A román hadsereg bolgár földön.

Eécs, július 11.

A Neue Freie Presse értesülése szerint ma délben a román hadsereg átlépte a bolgár határt és egyben Románia megkezdte csapatainak a partraszállását a tenger felől is.

Szófia, július 11.

Hivatalosan jelentik: Most, mikor már Bulgária, Szerbia és Görögország között helyreállóban volt a béke, a román követ jegyzéket adott át, melyben bejelentette, hogy a hadsereg átlépi a bolgár határt. Egyben elhagyta a bolgár fővárost és a bulgáriai román alattvalók védelmét az olasz követségre bízta, a melynek őrizetére átadta a követségi iratokat is.

Szófia, július 11.

A bolgár kormány utasítást adott a hadseregnek, hogy az ellenséges támadással szemben ne tanúsítson semmi ellenállást.

A román-bolgár háború.

Bukarest, jul. 11.

(Saját tudósítónktól.) Hivatalosan jelentik, hogy a román hadsereg átlépte a határt és bevonult Silistriába. 10-15 kilométerre vonultak az ellenséges területre. A bolgár hadsereg nem védekezett.

Forrongás Szófiában.

Berlin, július 11.

A Morgenpost jelenti Szófiából: A legutóbbi izgalmak következtében Ferdinánd

király súlyosan megbetegedett. Azt modják, hogy a királyon elmezavar tünetei mutatkoznak. Szófiában teljes kétségbeesés uralkodik és valószínűnek tartják, hogy a kormány katonai diktatúrát fog életbeléptetni.

Elfogott bolgár sereg.

Páris, jul. 11.

A párisi lapok jelentik Athénből: Tegnap délután hírek jöttek a szerb főhadiszállásról, hogy Ivanoff tábornok, akit a szerb és görög seregek egyesülése bekerítéssel fenyegetett, megadta magát. A parancsnoksága alatt álló 2-ik és 3-ik hadosztály fogságba került.

Lefoglalt szén.

Athén, jul. 11.

A német Levante-társaság Stambul hajójának, a mely szénrakományt vitt Burgasz felé, s a melyet Pireuszban föltartóztattak, megengedték, hogy Szalonikiba mehessen, de itt rakományát partra kell szállítania, mert Görögország a szállított szén csempészt hadiárúnak nyilvánította.

Meghalt a nyirbátori képviselő

Kisvárdra, július 11.

Hrabovszky Guidó a nyirbátori kerület ujonnan választott képviselője hirtelen meghalt. A képviselő halála megyszerte nagy részvétet keltett.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	—	—	—	11.24
Buza 1914. áprilisra	—	—	—	11.75
Októberi rozs	—	—	—	8.92
Juliusi tengeri	—	—	—	7.60
Aug. tengeri (1913)	—	—	—	7.80
Tengeri 1914 májusra	—	—	—	7.26
Októberi zab	—	—	—	8.54

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	805.50
Osztrák hitelrészvény	—	612.—
4%-os koronajáradék	—	80.90
Osztr. magy. államv.	—	685.—
Jelzálogbank	—	412.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	502.—
Hazai bank	—	278.—
Magyar bank	—	524.50
Keresk. bank	—	3600.—
Rimamurányi	—	668.50
Salgótarjáni kőszén	—	734.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1005.—
Közuti vasut	—	625.75
Városi villamos	—	352.—
Adria	—	530.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 11
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:43 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

A Szent László-nyomdában

az egyházmegyei főtanfolyamok által a róm. kath. népiskolák számára összeállított minta szerinti

Heti órarend-ek

már kaphatók és pedig:

- (A) teljesen osztott iskolák számára (minden egyes osztály külön-külön) dija 16 fill.
 (B) részben osztott (két osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
 (C) részben osztott (három vagy négy osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
 (D) osztatlan (hatosztály együtt) iskolák számára 20 fill.

A megrendelésnél a fentebbi megkülönböztetések és az egyes csoportok szerinti példányszámok pontos feltüntetését kérjük.

A jó bornak

nem kell czigér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **donensek naponta felvételnek.**

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása. Ujonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlettel értektárgyait saját zárja alatt, ön maga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Ha nincs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** ariszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepő önt az ottani szolid olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről uja készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né

elsőrangú fűszer- és esemaga kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, költözőhárs, kékkő, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára** ::

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérvkötőit,

szuszpenziómok fecsken-dők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálak, bidég,

anatómiai

sérvkötők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és

a még fel nem sorolható cikkek. **Külön próbaterem** női és férfi kiszolgálásra.

Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

Jó bornak

nem kell czigér

régi magyar közmondás ezt bizonyítja a **FEKETE SAS** étterem új bérője, kinek a sok hirdetésre szüksége nincs, mivel már ujonnan berendezett **francia és magyar konyha áll a n. é. közönség rendelkezésére. Az alsó éttermekben női kiszolgálás**, aki a kitűnő konyháról és figyelmes kiszolgálásról még nem győződött meg, az tegyen egy próba látogatást. :-:

4FI YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövetfü gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözse-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott **JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz**. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és **kölniviz-szappant**, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyen, mert a **világhírű cég** magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

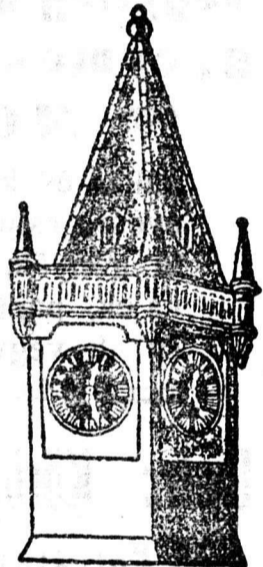
Mindennemű lakat- és munkák, **vas-szerkezetek, vízvezetékek** javítások és **takarék-tűzhelyek** elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése ugymint: **ekék, boronák, borsajtók és szőlő-zúzó** stb. **Lancos kúta**nk ugy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindennemű gépjavitások szak-szerűen és gyorsan eszközölköztetnek.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
 Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebb és legmegbízhatóbb toronyóra készítő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. **Villanyerő berendezés.**

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld

11789/1913. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad összes városrészeire vonatkozó s a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével ellátott folyó 1913. évi I. és II. osztályu kereseti adókiivetési lajstromok az 1883. évi XLIV. t.-c. 18. §-a értelmében f. é. július hó 13—20-ik napjain át nyolc napi közszemlére a városi adóhivatalnak az I-ső kerületre (Olaszi) nézve a 21-ik, a II-ik kerületre (Ujváros és Külváros) nézve a 15-ik számú s a III-ik kerületre (Váralja, Velence, Csillagváros és a Hegy) nézve 26-ik számú szobájában azon figyelemztetés mellett tételnek ki, miszerint érdekelt adókötelesek, azon idő alatt, az említett lajstromokban terhükre előírt adót megtekinthetik s az elleni netaláni felszólamlásukat azon adózók, kik ezen adó-nemmel már az előző évben is megróva voltak, a lajstrom közszemlére kitételének napját követő 15 nap alatt, azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovattak meg, ezen adójuknak adókönyvecskéjükbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a kir. pénzügyigazgatósághoz írásban benyújthatják. A később benyújtott felebbezés érdemi tárgyalás alá nem fog vétetni.

Nagyvárad, 1913. évi július hó 10.

Városi adóhivatal.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad Rákóczi-u. 20.

Meglepő ujdonság!

FACIMBALOM

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Facimbalom 15 különböző uagyságban összehangolt fadarabokból áll és a mellékelt verő-
 rökkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verő-
 kel, tokkal és mesés ajándékkal csak 6 korona.

Wagner a „HANGSZER-KIRALY”

országszerte elismert elsőrendű hangszerárubázában

Budapest, József-körut 15.

Fényképes árjegyzék ingyen. — ÓVÁS: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Me locco Péter cementárugyár és építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

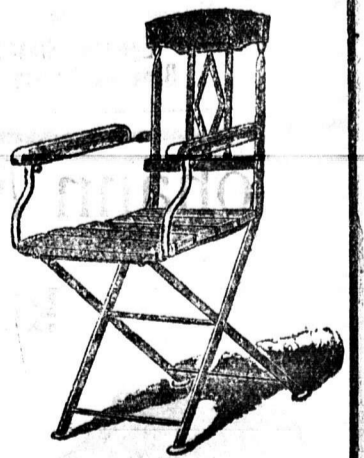
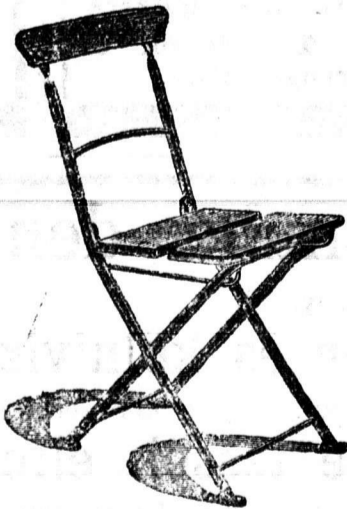
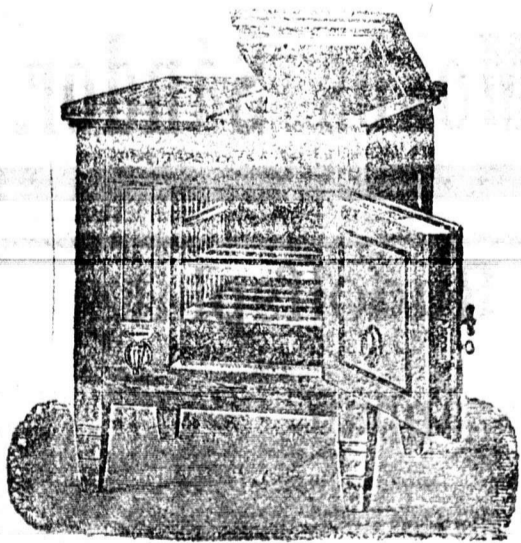
Szabadalmazott géppel gyártott karmantjus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszöit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utca és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

J É G S Z E K R É N Y E K kerti vasbútorok, valamint 'konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK** és **FORMÁK** asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.